

Szuburbanizációs folyamatok: lakóhelyi preferenciák megváltozása a COVID-19 pandémia következtében

---

Dr. Schuchmann Júlia, PhD,

egyetemi docens, NJE Gazdaságföldrajz és Településmarketing Tudásközpont

XX. MRTT Vándorgyűlés

Tér és Állam

„A jóléti államok válsága és a COVID-19 világjárvány területi társadalmi problémái”

Budapest, 2022, október 6-7.

Az előadás témája és céljai

Téma: A Covid-19 pandémia hatásának vizsgálata a nagyváros térségeiben élő lakóhelyi mobilitására, kiemelten a szuburbanizációs folyamatokra

Céljai:

1. Megfogalmazzon egy hipotézist, hogyan hatott a nagyváros térségeiben élő költözésére a pandémia két éve
2. Bemutasson néhány nemzetközi nagyváros példáját
3. Megosszon egy hazai empirikus kutatás eredményeit a Covid-19 területi-társadalmi hatásairól

1. Hipotézisek

A Covid-19 pandémia felgyorsította a nagyvárosokból történő kiköltözéseket, ezzel hozzájárulva az elővárosi övezetek további terjedéséhez.

Miért?

- ❖ Mert, a pandémia elsőként a zsúfolt nagyvárosi terekben terjedt a leggyorsabban, ezekben a városnegyedekben fertőződtek meg a legtöbben;
- ❖ Mert, a pandémia két évében gyakorlattá és tömegessé (bizonyos foglalkozási körökben) vált a korábban csak elvétve alkalmazott home-office lehetősége, amely egyben arra is lehetőséget adott, hogy csökkenjen a jelentősége a konkrét földrajzi helye a munkahelynek
- ❖ Mert, a pandémia új lakóhelyi igényeket, motivációkat hozott létre, amelyek a korábbi időszakokhoz képest eltérő okokkal magyarázhatóak. (kevésbé az élethelyzet megváltozása, mint házasság, gyerek születése stb, hanem egészséges lakókörnyezet, félelem a vírustól, a fertőző betegségektől, vagy éppen gazdasági okokkal magyarázhatók.)

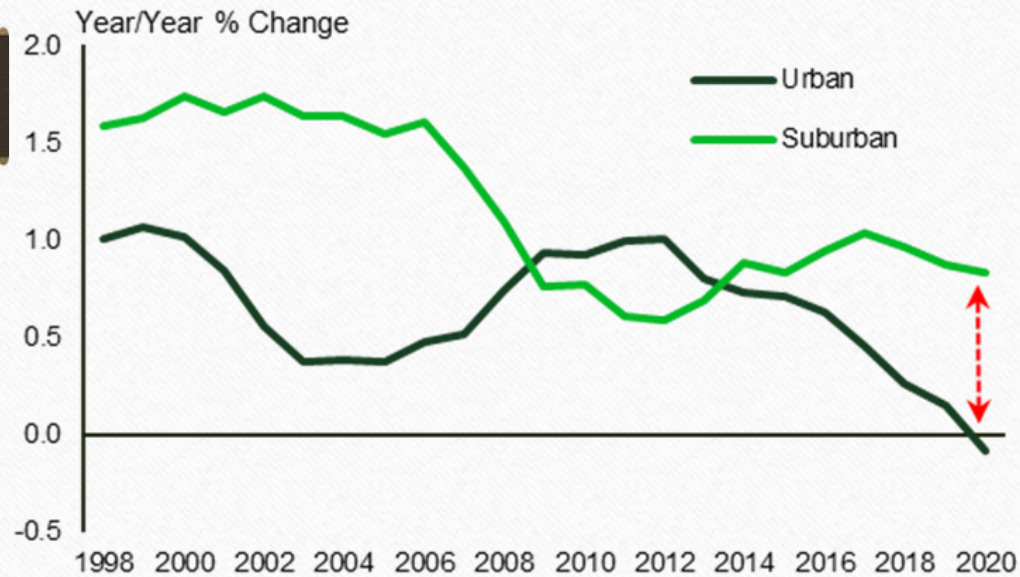
2.Nemzetközi példák

- A Covid-19 vírus gyorsabban terjedt és több embert tudott megfertőzni a nagyvárosokban. Különösen a gazdasági, kulturális, közigazgatási, vagy globális közlekedési csomópontokként tartott nagyvárosokban pusztított (Lásd: Sanghaj, New York, Milanó, Madrid) (Szirmai, 2021, Szirmai, V.-Schuchmann,J.-Uzzoli, A, 2022)
- A Covid-19 vírus terjedését segítették a globális hálózatokba kapcsolódó nagyvárosok közötti intenzív kapcsolatok megléte (turizmus, ellátási láncok stb.) (ESPON 2021)
- A nagyvárosokban élők sérülékenyebbek és kiszolgáltatottabbak voltak különösen a lezárások időszakában , amikor sok városban korlátozták a szabad mozgást, pánikvásárlás miatt áruhiány lépett fel, több generáció szorult egy lakásba stb.) Mindezek a folyamatok hozzájárultak a zsúfolt, nagyvárosi negyedekből való időszakos (átmeneti), vagy állandó kiáramlás felgyorsulásához

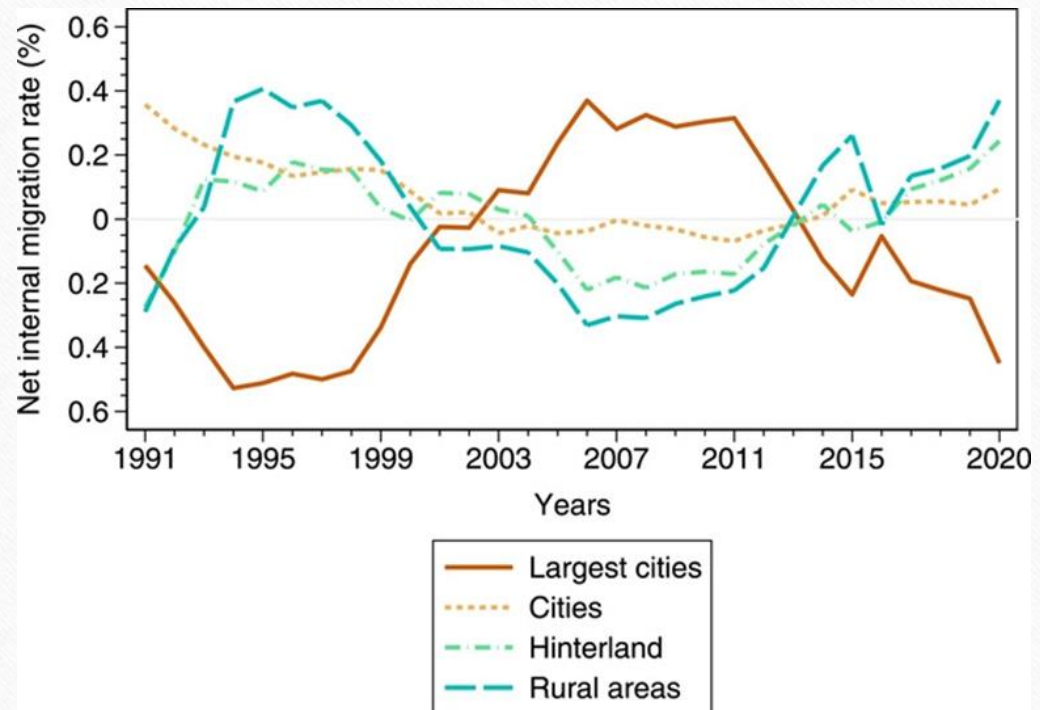

Néhány migrációs trend amerikai, nyugat és dél európai nagyváros térségeiben

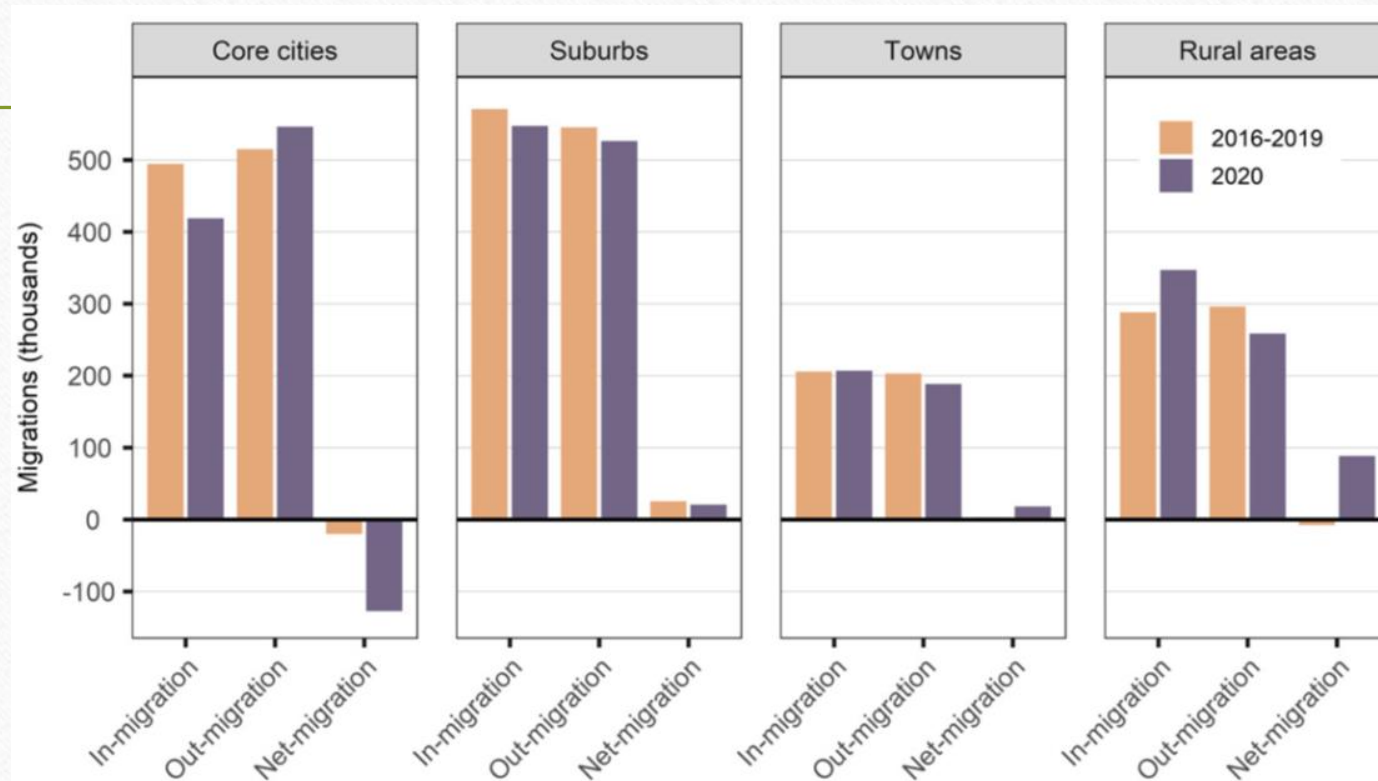
Chart 2: Large East Coast Metros Mirror Suburbanization Trend

*13 large East Coast metros (Miami excluded).
Source: BEA, TD Economics.

Spanyol nagyváros térségei

Forrás: Ricardo Duque-Calvache, José Manuel Torrado & Ángela Mesa-Pedrazas (2021) Lockdown and adaptation: residential mobility in Spain during the COVID-19 crisis, European Societies, 2

3. Mit mutattak a saját elemzéseink?

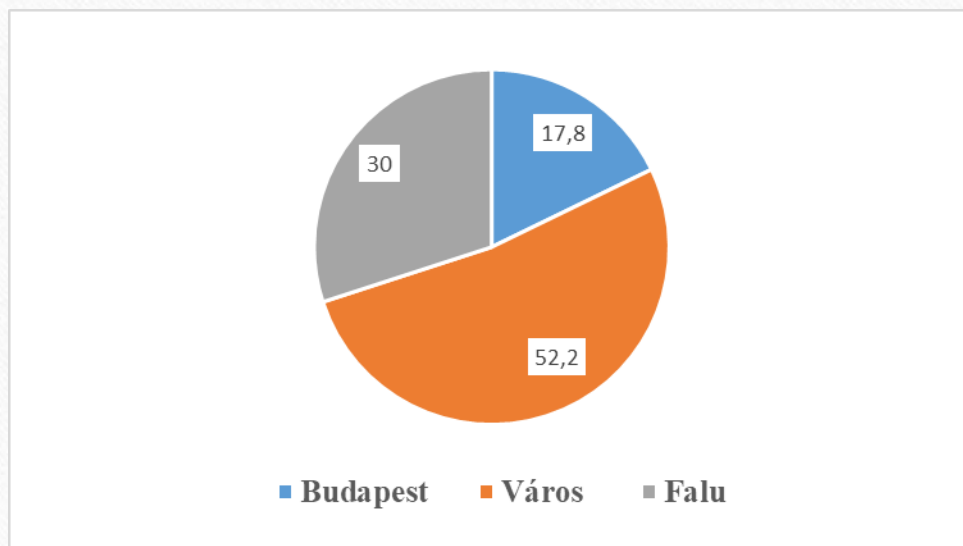

- Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai kutatóintézete 1000 fős on-line kérdőíves kutatást végzett 2021. november 29. és 2021. december 11. között. Cél a COVID-19 pandémia társadalmi-területi hatásai és egyenlőtlenségeinek a feltárása volt

3.1 A COVID-19 vírusfertőzöttség földrajzi sajátosságai

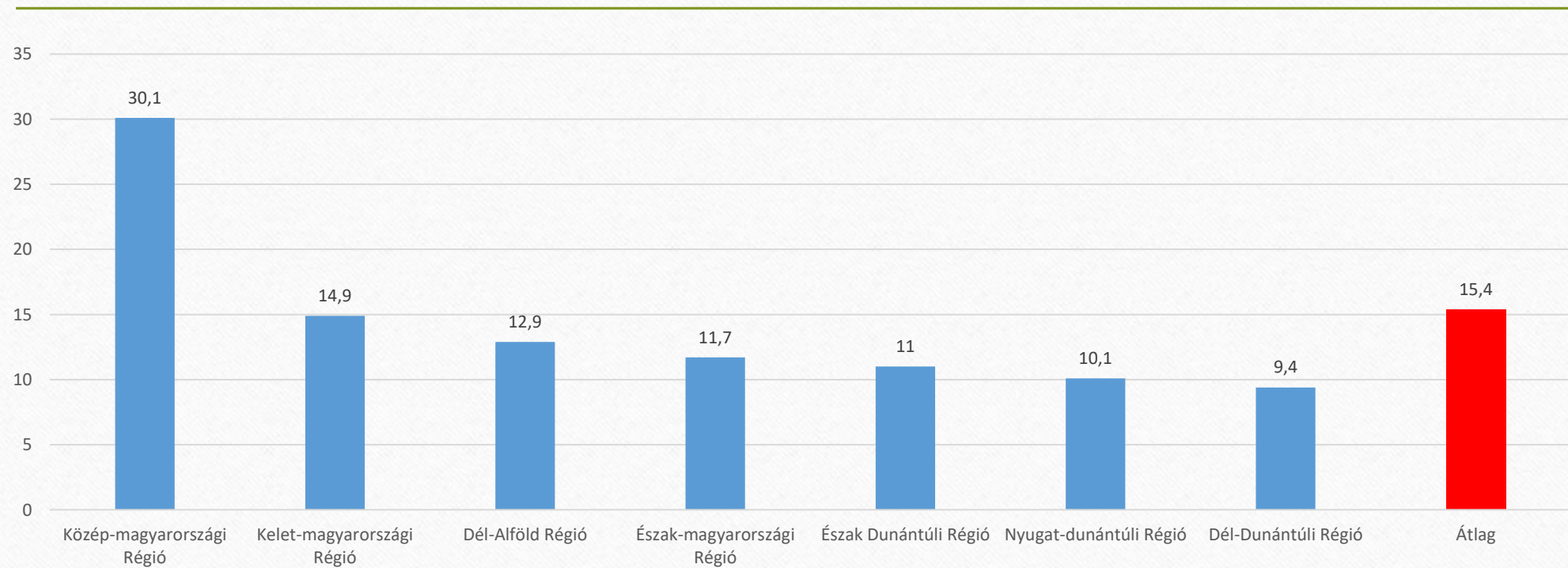
A vírusfertőzöttek (teszteltek)
településtípusonként aránya (%)

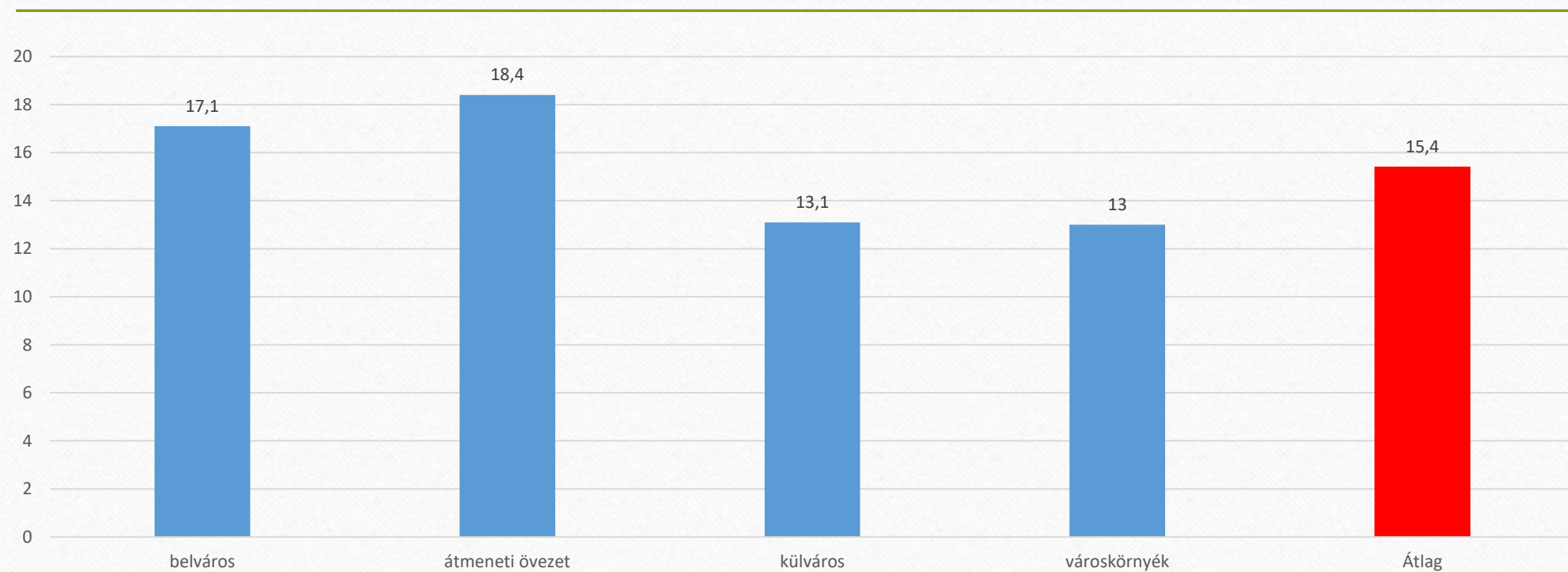
- A megkérdezettek 56,2%-ka nem kapta el a COVID-ot, 15,4% igazoltan, 11% teszt igazolás nélkül kapta el a vírust, 15,9% nem tudja
- Az igazolt (tesztelt) fertőzöttek több, mint fele városokban, 30%-ka pedig a fővárosban élt, 30%-uk élt falun.

Fertőzöttek (tesztelt) regionális megoszlása: Magasan urbanizált régiókban magasabb fertőzöttségi ráta

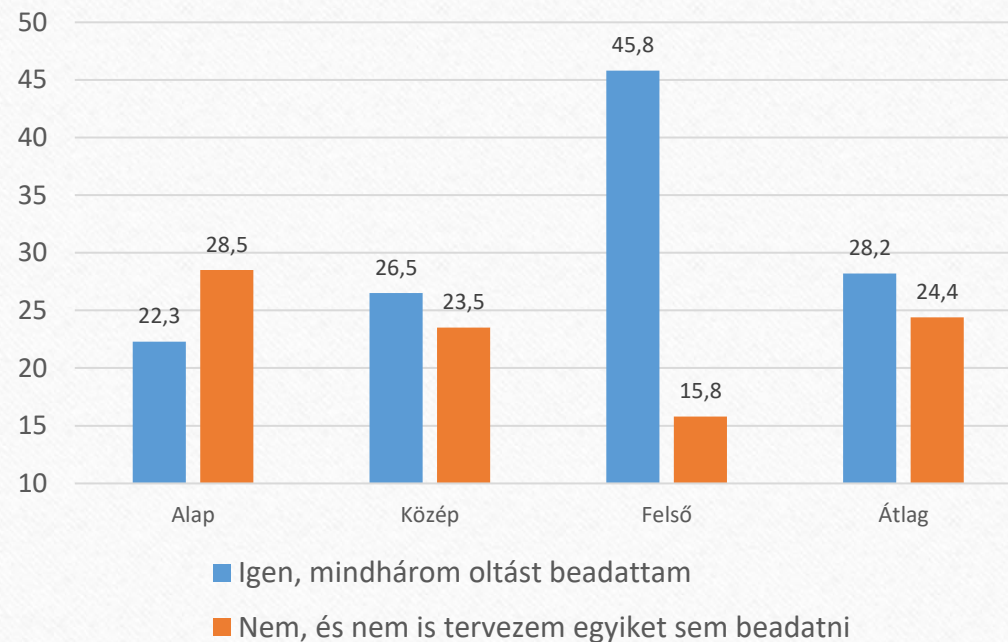
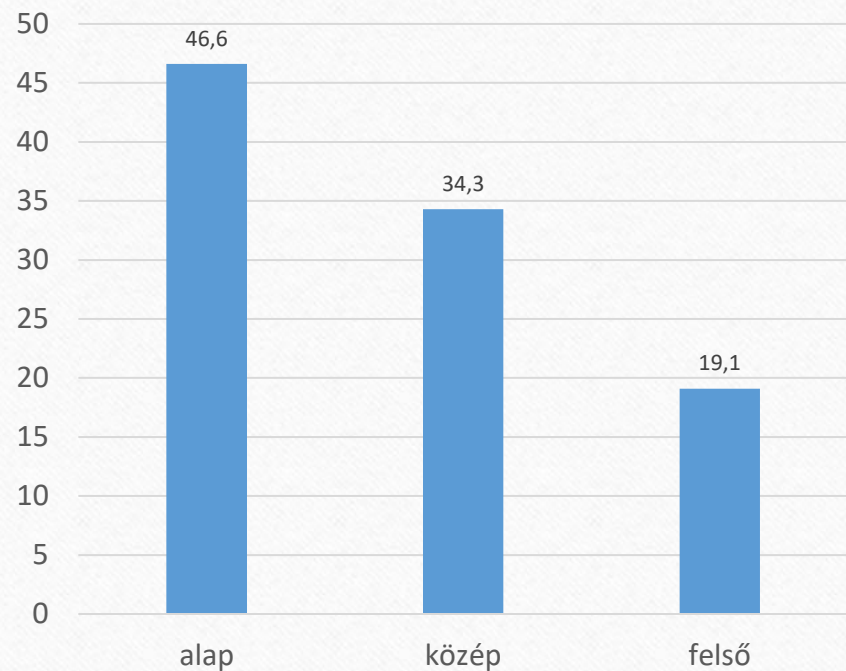
N=154, 2021, (%)

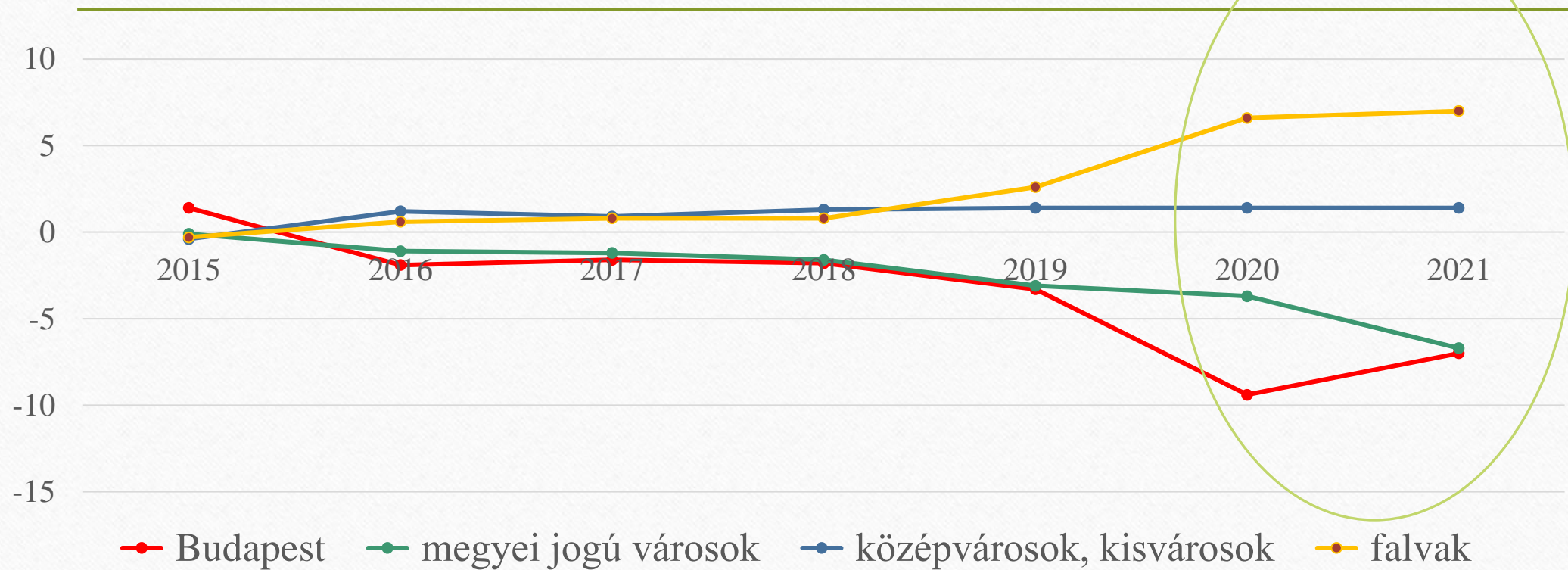
A vírusfertőzöttség (tesztelt) megoszlása városövezetenként (%), 2021 N=200

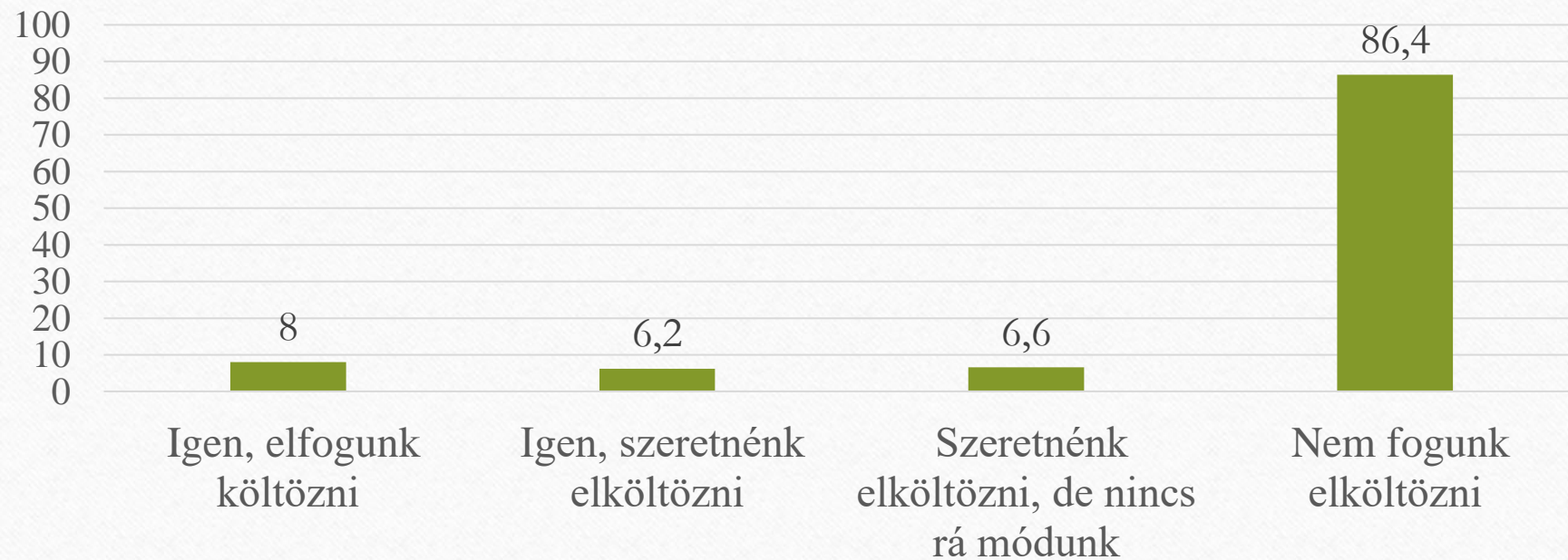
Fertőzöttség/oltottság iskolai végzettség szerinti megoszlása (% , 2021)

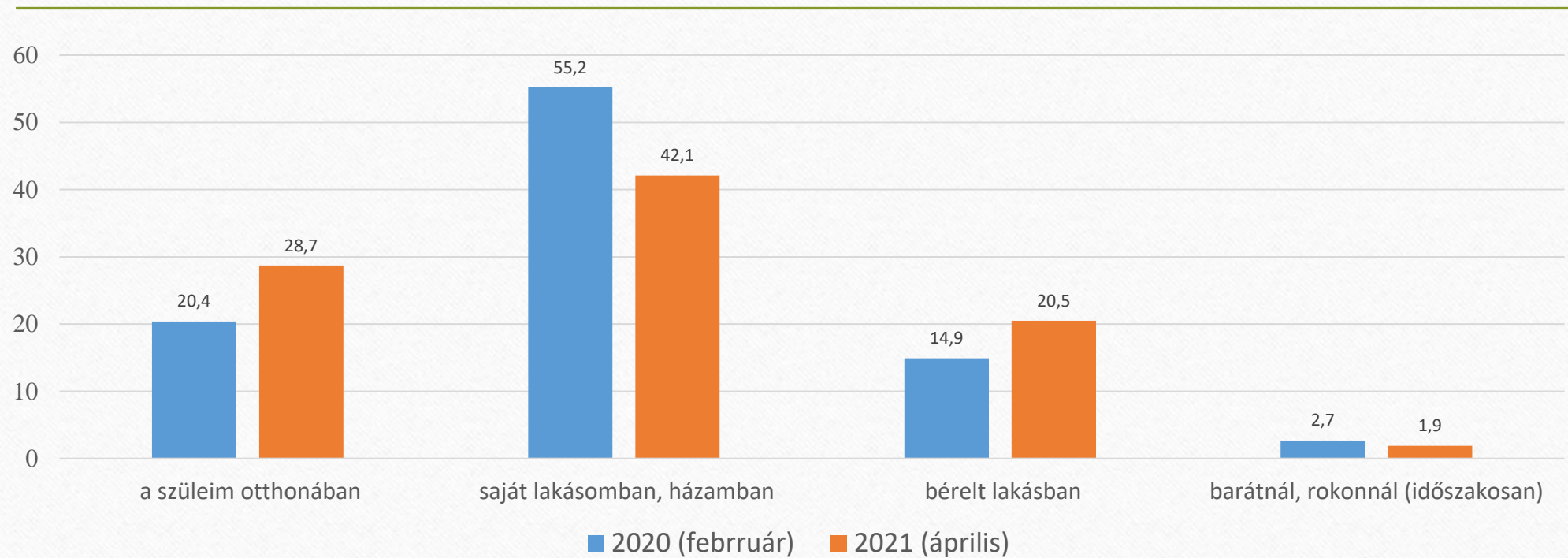
Migrációs együttható településnagyság szerint

Tervez-e elköltözni jelenlegi lakóhelyéről a Covid-19 pandémia miatt? N=1000, (% ,2021)

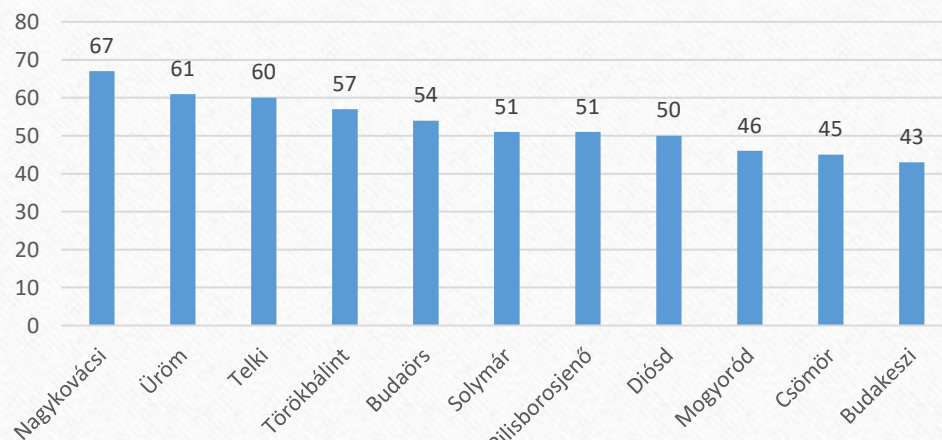

Hol lakott 2020 februárjában és 2021 áprilisában (a két nagy lezárás időszakában)

2019-2020 között 20-30%-kal drágultak az agglomerációban lévő ingatlanárak;

Átlag négyzetméter árak, millió Ft, 2020

<https://privatbankar.hu/cikkek/ingatlan/ijeszto-utemben-dragul-az-agglomeracio-itt-vannak-a-friss-szamok.html>

	Település	2021	2022
1.	Zalakaros	2 718	2 830
2.	Piliscsaba	8 441	8 704
3.	Órbottyán	7 820	8 049
4.	Diósd	11 144	11 424
5.	Biatorbágy	14 388	14 745
6.	Harkány	5 158	5 282
7.	Budakalász	11 888	12 167
8.	Zsámbék	5 764	5 898
9.	Velence	6 976	7 127
10.	Érd	70 421	71 866
11.	Kerepes	10 803	11 023
12.	Gyömrő	19 675	20 069
13.	Halásztelek	11 790	12 016
14.	Veresegyház	20 197	20 576
15.	Zamárdi	2 665	2 715
16.	Budakeszi	15 406	15 690
17.	Kozármisleny	6 685	6 808
18.	Fót	20 999	21 372
19.	Göd	21 635	21 998
20.	Fertőszentmiklós	3 864	3 928

<https://www.penzcentrum.hu/otthon/20220305/tomegevel-koltoznek-ezekre-a-videki-telepulesekre-a-pestiek-itt-a-2022-es-toplista-1122675>

Konklúzió 1.

- A Covid-19 fertőzés elsődleges gócpontjai a magasan urbanizált régiók és a globális hálózatokban egymáshoz kapcsolódó nagyvárosok voltak, egyben az ezen városok bizonyos társadalmi helyzetű lakossága volt a legsérülékenyebb a megbetegedésre (az alacsony iskolai végzettséggel és rossz lakókörnyezetben élők).
- A Covid-19 pandémia nehéz helyzetbe hozta a világ nagyvárosainak lakóit (lezárások, home office, szolgáltatások megszűnése, átalakulása, stressz. szorongás) egy részük (véltetően akik megtehették) erre a városok időszakos, vagy állandó elhagyása mellett döntött. Ezt igazolják, hogy 2020 és 2021-ben a városcentrumok lakosságának száma visszaesett, miközben a kertvárosi övezeteiké, kisebb városok, falvak népessége növekedett.

Konklúzió 2.

- Az empirikus kutatás eredményei alapján a fertőzöttség földrajzi jellemzői Magyarországon is követték a nemzetközi trendeket: a városok és az urbanizált, sűrűn lakott régiók, városok voltak érintve leginkább. A betegséget nagyobb arányban kapták el az alacsony iskolai végzettséggel bírók, miközben köztük volt a legalacsonyabb az oltási hajlandóság is.
- Bár a statisztikák alapján Magyarországon is csökkent a városok lélekszáma miközben a szuburbán övezet települései, kisebb városoké és falvaké nőtt (különösen igaz ez a Budapesti agglomerációra) vizsgálataink alapján a Covid-19 pandémia a költözési szándékokra csak mérsékelten hatott;
- Ennek a különbségnek több oka lehet: a magyarok alacsony lakóhelyi mobilitási hajlandósága, a magyar lakosság kedvezőtlen anyagi helyzete (különösen a pandémia idején), a kedvezőtlen lakástámogatási politika, a növekvő elszegényedés, eladósodottság. (további kutatás témája)

Felhasznált Irodalom

- Szirmai, V.(2021): Nagyvárosok a covid-19 vírusjárvány idején In: Földrajzi közlemények 2021 145.1 1-16.old.
- Szirmai, V.-Schuchmann, J.-Uzzoli, A.(2022): Környezeti válság, városi válság, társadalmi válság. A covid-19 fertőzöttek térbeli-társadalmi helyzete In: city.hu Várostudományi Szemle, 2022/1. <https://www.cityhu.net/home>
- Geography of Covid-19 outbreak and first policy answers in European regions and cities, policies brief/2020 December, ESPON study
- Ricardo Duque-Calvache, José Manuel Torrado & Ángela Mesa-Pedrazas (2021) Lockdown and adaptation: residential mobility in Spain during the COVID-19 crisis, European Societies, 2.